

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasáboz petit sor
10 kr. többeszeri hirtetésnél olcsóbb. Nyitlatter sorra 25 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetésre felhívás

BÁCSKA

VII. ÉVFOLYAMÁRA.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft 50 kr

NÉPTANITÓK SZÁMÁRA:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdája küldendők.

Átkelés a Dunán Novoszellő és Szotin között.

Elégé ismeretes, hogy a Novoszellő és Szotin közötti rév, egyike a legrégebbi átkeléseknek és mintegy központját képezi Szlavonia és Bács Bodrogh megyei összeköttetésnek úgy annyira, miszerint bátran állíthatni, hogy a zenta-novoszellői vonalra eső összes és mellék községek, a melyeknek Szlavoniával és tovább a volt határvidék felé bármint összeköttetések vannak, ezen átkelési pontot mint legelővidéket maiglan is használják, ép úgy, mint a túliak, dacára annak, hogy az átkelés igen meg van nehezítve, részint a természetes és annak idején tekintetbe nem vett akadályok, részint pedig megfoghatatlan és nem indokolható huzavonák következtében, a közérdek rovására.

Hogy mennyire fontos eme átkelési pont, kitetszik azon kimutatásból is, a melyet az illető bérlő minden évben köteles a közlekedési minisztériumhoz beküldeni.

Eme kimutatás alapján 1881 évben a gyalog járók száma 18000, az egy és kétfogatú szekerek száma pedig 13000 volt; hol van még az a sok különféle más állatok száma is, a melyek szinte itt átszállítottak?

Ezen pont révjoga a kir. kincstár illetvén, minthogy a bérlő lejárata bekövetkezett, a kincstár 1881. évben Djakovics Márton sáringrádi lakossal 25 évre hasznobéri szerződést kötött, évi fizetendő 1665 ft hasznobéri összeg erejéig, azon kikötött kötelezettségekkel, hogy hasznobérlő köteles a kompkokat gőzerővel átvontatni; ellenben a kincstár tartozik a bérlőnek a Dunáig jó és akadály nélküli közlekedési utat előállítani és biztosítani.

Ezen szerződés megkötése következtén a kincstár részéről egy egyes bizottság hivatott össze, a melyben képviselve volt a nagymélt. közlekedési minisztérium, a zombori kir. jószágigazgatóság, a megyei törvényhatóságok, és a folyam mérnökség innen és túlról; mely vegyes bizottság azon megállapodásra jutott, miszerint (lásd a mellékelt vázlatot) Novoszellő község alsó részében fekvő új utcától kifolyólag egy töltés építtessék egészen a Dunáig, a melynek felemeléséhez Novoszellő község önkényt 500, az uradalom 100 köbméterrel avagy ennek helyébe 100 frttal hozzájárulnak, a további költségeket pedig a kincstár fedezendő.

A létrejött megállapodás alapján tehát a töltés tervezete elkészítettett, melynek költségvetése szerint, hallomásilag 17000 ft volna szükséges a felépítésre, Ezt azonban a kincstár sokallotta és újabb s többszöri összehívott helyi szemlék következtén azon határozat hozatott, miszerint a régi töltés további használatra kiépítendő.

Azóta sok víz lefolyt már a Dunán; de ezen ügyet, habár a jószágigazgatóság által rég felterjesztetett, úgy látszik, az egyiptomi sötétség leple fedí, pedig a közérdek jaja megérdemelné, hogy a földi menyországban meghallgattassék!

Pedig a kiépítés által a kincstár ebben a deficités korszakban csak nyerne; mert tekintve az e ponton való átkelés fontosságát, ha az alább leírt akadályok elháríthatnak, a forgalom nagyobbodása is okvetlen bekövetkeznék, s következménye lenne, hogy nem 1665 ft, hanem 2000 vagy még többre is rugatott volna az évi fizetendő hasznobéri összeg, miáltal a 17000 vagy 20000 forintnyi költség is minél előbb kifizette volna magát, habár így is a jövedelem nem csekély, tekintve a fennlétező akadályokat.

Igy állván a Novoszellő és Szotin közötti átkelési ügy, a közérdek bizodalma ő nagyságában, melyen tisztelt alispánunkban összpontosul, a melynek nevében reméljük, miszerint szokott erélyességének sikerülend, a magasabb körökben oda hatni, hogy az az egyiptomi lepel eloszoltsassék s helyébe a nap üdítő sugarai beköszönjenek.

A mi az átkelés nehézségét illeti, arról felvilágosítást nyújtanak a szemle-bizottsági jegyzőkönyvek és a mellékelt vázlat is, a melyből kitetszik, hogy habár a fenti jegyzőkönyveket és a tervbe vett összeköttetést nem ismerem is, mégis nézetem szerint sokkal célszerűbb lenne az új töltés építése, mint a régiek felhasználása, mert:

1. Nem kellene a töltés végén elterülő nagy öblöt vagy talán inkább gödröt betölteni avagy pedig áthidalni és a további összeköttetésről gondoskodni (vagy a zátony előtt, vagy azon túl) a nagy Dunával.

2. Ha az ekép célzott összeköttetés sikerülne is, mégis merem állítani, hogy nem biztos; mert a mint a zátony keletkezett, ép úgy el is tűnhet s ez által az egész ott létrejött összeköttetést is veszélyeztetné, s ki lenne dobva az a kevesebb (?) költség is.

3. Mert az új töltés egyenes összeköttetésbe lépne a nagy Duna árjával és semmi akadály nem fogna fenn arra nézve, hogy az a kis csavargózós közvetlenül magához kösse a kompkat.

4. Mert el volna hártva az a mostani sok idővesztegetés, a mely a kompkának részint a gödörön áti evezése, részint pedig a kötéllel való vontatásuk által egészen a csavargózóság bekövetkezik és a mely utóbbinak bezáró pontja áradás vagy apadás alkalmával, még a halászkok által a zátonyon bevert elzáró karóktól is függ; mert ilyenkor A. és B. között nem várhatja be a kompkat.

Az új töltés építéséből keletkező előnyök hosszú sorát lehetne még felhozni, azonban legyen bármikép is, csak legyen!

Végre minthogy az ottani Duna terét ösmerem, nem mulasztatom el figyelmeztetni Novoszellő közönségét, miszerint a régi töltésnek helyreigazítását, a mennyiben az még nem történt volna meg, mielőbb fogantossítsa; mert a januáriusi utolsó árvíz által annyira meg van rongálva, hogy azon esetre, ha egy ily árvíz ismét újévi ajándéku beköszöntene, azon sajnós állapot következhetne be, miszerint ezen töltést elsodorja és a község alsó részének $\frac{2}{3}$ -át elmossa! — Vorsicht ist die Mutter der Weisheit.

Árpád.

A „Gazd. Egylet“ közleményei.

Felhívás a gazdaközönséghez

tenyészbikák eladása és vásárlása ügyben.

A nagyméltóságú földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által a m. évben eszközölt általános bikavásárlás körül követett rendszer minden tekintetben célszerűnek bizonyulván, a vásárlás ugyanoly módon fog a minisztérium megbízottjai által 1884 ben is eszközöltetni.

Miután az eladásra szánt bikák megszemlélése legkésőbb február és március hónapokban fog megejtetni, 1884. január hó 10-ig okvetlenül szükséges bejelenteni a tenyésztési célokra megszerezhető bikák

számát. Továbbá pedig, hogy a megvett bikák kiosztása kellő időben történhessék, legkésőbb január hó végéig ismernünk kell a községeknek és magánosoknál felmerült bikaszükségletet.

Ez okból felkérem e helyen is mindazon t. gazdákat, a kik tenyésztési célra tenyészbikákat felajánlanak, miszerint ebbeli szándékukat velem mielőbb s legkésőbb január 10-ig közölni sziveskedjenek, a mire az eladás bejelentéséhez szükséges kérdőívet azonnal megküldöm, nemkülönben felkérem mindazon t. községek és gazdákat, a kik viszont tenyészállatokat beszerezni kívánnak, hogy e végből — a bejelentési ívet megküldendő — szintén mielőbb, de legkésőbb január hó végéig értesítsenek.

Megjegyzem, hogy csakis magyar, berni (simmenthali), kuhlandi, pinzgau, mölthali, allgaui fajta bikák fognak megvásároltatni és átengedtetni. És pedig a magyar fajta bikákból csak 2 $\frac{1}{2}$ —3 és a nyugati fajtaból az 1 $\frac{1}{2}$ —2 évesek. Miért is csak azok veendőek fel a bejelentő jegyzékbe, melyek ezen követelménynek megfelelnek.

A tenyésztők által vételre bejelentett bikák márciusban a minisztérium megbízottjai által megszemléltetnek és a tenyésztésre alkalmasok vételára az illető megbízottak által felveendő vásárlási jegyzőkönyv alapján ki fog utalványoztatni.

Az ily módon megvásárolt bikák lehetőleg április hó 15-én a kincstár által átvételnek. Azon esetre, ha az átvétel e határidőig eszközölhető nem lenne, az eladó bikatulajdonosoknak ez átvételig, a megvett bikák tartásáért naponként és darabonként 2 kgr. zabot és 7 kgr. szénát számítva 35 kr tartási díjat fog a kincstár az illető tenyésztő által benyújtandó és általam felterjesztendő számla alapján kifizetni. A gondozásért díj fel nem számítható.

A bikák szétosztása a következő elvek szerint fog eszközöltetni:

Magántenyésztők a bika vételárát rendszerint az átvételkor tartoznak lefizetni, figyelembe vehető körülmények esetén azonban azon kedvezményben fognak részesítettetni, hogy a vételár három féléves, mindig július és január elsején esedékes kamat nélküli részletben törleszthetik.

Azon községek, melyek a bikák teljes vételárát lefizetni nem képesek, a becsárból 20%-nak elengedésében részesülnek, s a fennmaradó vételár 3 féléves, mindig július és január elsején esedékes kamat nélküli részletben törleszthetik. Ha azonban a községek hitelt érdemlően kimutatják, hogy ezen kedvezmények mellett sem képesek a szükséges bikát megszerezni, még ezeknél nagyobb kedvezményekben is részesülhetnek. Szabadkán, 1883. évi december hó 12-én.

Bács Vilmos,
közigazgatási elnök.

Hírek.

Biboros érsekünk f. hó 18-án indul el Rómába, ahol bibornoki értekezletet tartatik, melyen részt veendő.

Kinevezés. Ó Felső az igazságügyminiszter előterjesztése folytán Crainiceanu Mihály, szabadkai járásbírói albirót az ugyanottani kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

Rács István nagyikindai kir. ügyészégi díjnot, a m. kir. igazságügyminiszter u. a zentai kir. járásbíróshoz végrehajtónak nevezte ki.

Marzsits János, a titeli áll. polgári iskola rendes tanítóját a vallás- és közoktatási miniszter ur jelen állásában megerősítette.

A megyei tisztújító közgyűlés alkalmából a karzat a közönség számára délelőtt fél kilenc órakor nyitattik meg; ez intézkedés mint halljuk, azért történt, nehogy némelyek igen korán jöven, a még kellőleg át nem melegült teremben egészségüknek kárát ne vallják.

Ut átvétel. Schmausz Endre alispán ur e hó 11-én vette át a kernya-cservenkai műtnak elkészült részeit. Az Ó-Szivactól a csatornái terjedő részt hasított köböl Münster ismert derék vállalkozó kifogástalanul készítette el; a csatornától folytatólag terjedő ut a legújabb rendszerű építési módon 4 méter szélességben készült; Cservenkáiig még hét kilométernyi út maradt kiépítésre. A bevégzett jó munka után a cservenkai megye bizottsági-tagok az alispán tiszteletére bankettet rendeztek, a melyen sikerült felköszöntőkben sem volt hiány, kiemelendők Karl Bálint jegyző, Lebach Konrad, Kovácsy Kálmán és Kohut Henrik felköszöntői és az alispán válaszoló beszédei.

Névmagyarosítás. Bajai illetőségű Bachrach Jenő szegedi közraktári gondnok saját, egy kiskorú Ilona, Ödön és Viktor nevű gyermekeinek vezetéknevét „Borsodi“-ra változtatta.

Ujvidék város jövő évi költségvetése 247989 ft 16 kr. A deficit, mely pótdobban lesz kivetendő, 77389 ft 16 kr., a budget bizottság 50%-a közdátot indítványozott.

Bajáról Balogh Alajos szántársulata „megfogyva bár, de törve nem“ Szigetvárra vonult.

Apatinban eladó egy teljesen új, kitünő zongora, jutányos áron, előnyös föltételek mellett. Bővebbet szivességből a szerkesztőnél vagy a kiadónál.

Apatinban a missiót Pater Mattoi, Zimmermann és Höninger, Jézus társasági atyák, a nép feltűnő részvétele mellett tartják f. hó 10-től 23-ig.

Kiállítási közlemények. Bajáról eddigelé a következő kiállított jelentettek: a XV-ik csoportnál Wagner Antal kötelei iparos; a XVI-ik csoportnál (elnök Pintér Ferenc) Vanitsek és Kozella, Laforsch János, Plaveczki András cipészek, Bachman Ferenc keztűis, Stadler István eszmadia, Mészáros Máté és Pintér Ferenc szabók.

Azon tisztelt megbízottsági tag urak, kik netán lakás nélkül volnának, szíveskedjenek hozzám fordulni. Viszont, a kik kiadó szobákkal rendelkeznek, jelentsék be nálam. Lakásom a megyeházában van. Rédei Lajos.

Üjvidék és Pétervárad között a hajóhidat szétvették; a gyalogosok az új vasuti hidon közlekedhetnek.

Bácsot s közel környékét nagy veszteség érte! Hanus Ferenc előbb kör- utóbb magánorvos, megyei bizottsági és helybeli iskolaszéki tagot néhány hetek előtt agyvérzés szélhűdés érte, s a gyógykezelés végett fölvetett Budapestről, s ott a lipótmezőn e hó 3-án megszünt élni. A boldogultban sokan veszítették jövendőjüket: a szegényeket ingyen orvosolta, a fatenyésztésnek nagy barátja lévén, a tanoncoknak jutalmakat osztogatott, kik a fatenyésztésben kiténtek. Számos szegények, jóbarátjai s tisztelői azt kívánjuk, hogy nyugodjék békével!

Légszuszívillatás. Szabadka város légszuszívillatást szándékozik berendezni, illetőleg 500 darab utcai gázlámpást akar fölállítani; az írásbeli ajánlatok és szerződésjavlatok 1884. évi januárius 20-ig a városi tanácsához nyújtandók be.

A „Függetlenség” kitiltása. A szabadkai nemzeti kaszinó, legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a „Függetlenség”-et helyiségeiből kitiltja.

A zimonyi kirandulást 16-dikára halasztotta a magyar mérnök- és építészegylet vasut és hidépítési szakosztálya. 16-án reggel 8 óra 30 percek indultak s 18-án reggel 7 órakor érkeznek vissza a résztvevők.

Bilancis Ferenc jeles fiatal festőnk, csak még e hét végéig marad Zomborban; a karácsoni ünnepekre szüleihez megy Novoszellóra, a honnét új év után Münchenbe utazik tanulmányai folytatására. Most Futak tájképeket vázlatlan dolgozik. Három havi itt időzése alatt számos tájképet, arcképet s szénrajzot készített teljes megelégedésre. A kik bármily irányban tehetségét igénybe venni óhajtják — a munkák közvetítését szíveségből dr. Margalits Ede eszközöli.

Dr. Sor Ferenc csantavéri orvos, új járásorvosi candidátus, a r. kath. hitre tér át családostal Keresztapa lesz Vojnich Dávid, keresztelő Széchenyi Jenő kanonok-plébános

A zombori magyar olvasó-kör e hó 30-án elárverezzi lapjait.

A zombori első segélyegylet tudatja, hogy 1884. évi új ciklust kezd, melyre az egyleti szolgálat a nap minden órájában lehet előjegyezni. A kiknek régi ciklusbeli könyveik eladók, az elnökségnél jelentkezzenek. A szövetkezet helyisége a fő-utcában, a Falcione-házban van, ugyanott, hol a kir. közjegyzői hivatal.

Rab Pál, 2099 fitra becsült ingatlanai 1884. febr. hó 21-én Baján elárvereztetnek.

A zombori magyar olvasó-kör választmánya f. hó 16-án d. e. 11 órakor ülést tartott. Tárgy. A lapok megrendelése 1884-re. Az eddigi lapokból a választmány négyet u. m. a „Függetlenség”, „Nemzeti Ujság”, „Magyar Korona” és „Kikerik” kiküszöbölt; helyükbe megrendeltetett a „Budapesti Hírlap”, „Neues Pester Journal” és a „Bácskai Ellenőr.”

Doroszói határban levő kincst. uradalmi földek 670 holdnyi területtel Rác Militics községe mint testület 195,290 fitért vette meg f. hó 17-én tartott árverésen.

A közegészségügyi kalauz, a magyar községi és körorvosok országos egyesületének, továbbá az országos balneológiai egyletnek hivatalos közlönye, f. hó 15-én megjelent 24. számában ezeket írja: „Zombor városának közegészségügyi viszonyai dr. Pávlovics Simon tiszti főorvos ur érlelyes buzgólkodása folytán igen jó karban vannak. Az iskolák közegészségügyi szempontból gondosan látogattnak, az élelmi szerek és piaci árak jó minőségű folyton éber figyelemmel kísérik és egyáltalán egy mozzanat sem mulasztatik el arra nézve, a mi a higiénia javítására szolgál.” — E közlemény a város közönségére nézve, nemcsak megnyugtató, hanem örömdetes is. Lelje a derék főorvos ur a közeliismerésben jutalmát, mely az érdem egyetlen méltó díja.

Bajmók község határabani vadászati jog f. hó 26-án d. u. 3 órakor fog az ottani község-házban haszonbérbe kiadatni.

O-Kanizsa m. városában a bor-, sör-, pálinka-mérés-, ugy a halászati-jog f. hó 20-án d. e. 9 órakor árverés útján haszonbérbe adatik.

Az esküdtzseki tárgyalás Olay Lajos országgyűlési képviselőnek Kiegert János bajai lakos elleni sajtóperében f. hó 21-én lesz a budapesti kir. feny. törvényénél.

Palyázat van hirdetve a palánkai kir. járásbíró-sághoz íróki állomásra.

Érdekes váltójogi eset. Egy budapesti kereskedő váltót vett egy árverésen, mely váltó nem volt ellátva minden szükséges kellekkel. A vevő kitöltötte a váltót s beperelte. A tárgyaláson alperes elutasítani kérte felperest, mert önhatalmilag és jogtalanul töltötte ki a váltót. E kérelemnek a bíróság helyt is adott. Hasonló értelemben döntött a kir. tábla. A kir. kuria azonban 843/1883. sz. a megváltoztatta az első bíróságok határozatait s kimondotta, hogy a váltótulajdonos az üresen kiállított váltót a szükséges kellekkel bármikor jogosan töltheti ki s a vevő mint jogutód ugyanabba a jogosultságba lép. A kitöltés jogosultságát már maga az üres váltó adásvétele foglalja magában, mely jog az első váltóbirtokos személyéhez kötöttnek nem tekinthető.

Nöegyleti dolgok. A karácsonfára eddig adakozni kegyeskedtek: Auer Borbála 3 frt, Alföldy Gedeonné 3 frt, Buday Kotzó Etelka 2 frt, Fehér Gyula apát 12 frt, Jozics Borbála 1 frt, Jozics Lőrinc 20 kr., Kezovich-Trischler Emma 1 frt, Kovácsy Kálmán 2 frt, Mihics Teréz 3 frt, Reiter Aurelia 2 frt, Sándor

Bélané 5 frt, Spitzer Róza 3 frt, Szemző Istvánné 5 frt, Schöffner József 5 frt, Virter Károl 4 frt, özv. Wundszám Kornélia 1 frt. — Schlieszer Mária 3 drb téli kendőt; Husveth Mária 13 rbf ruhakelmét és Thim Antonia diót és almát.

A t. c. közönségnek ezennel tudomására hozom, hogy ezentúl kitűnő válogatott köszönet árulok 1 frt 40 krért méltamásánként. A szén 5 mázsától felfelé házba szállítatik. Belt Sebestyén, szelencei gőzmalom tulajdonos.

A nöegylet egy gimnazialis szegény tanulót élelmez, illetőleg helyette a téli idény alatt kosztot fizet és egy szegény özvegyet fűtővel lát el. Az egylet tagjainak száma az újabb időben örömdetesesen szaporodik. A karácsoni ünnepély programját a „Bácska” jövő száma hozza. Dr. Margalits Ede, titkár.

Meghívó. Az apatini mindkét kisdudóvádjára folyó 1883. évi december hó 26-án esti 7 órakor a „Magyar koroná”-hoz címzett vendéglő helyiségeiben 80 kr. személyenkénti belépti-díj mellett műkedvelői előadás rendeztetik, melyre a n. é. közönség mely tisztelettel meghívatik. Színre kerül I. a „A regény vége.” Vigjáték I. felvonásban, írta: Szépfaludy O. Ferenc. Személyek: Stefánia, fiatal özvegy, Bodnár Piroška urhölgy, Ypsilon, író, Horváthy Ferenc ur. Kánya Pál, ügyvéd, Jellmann Alajos ur. Arabella, táncosnő, Kaspar Gizella urhölgy. Zsófi, szobaleány, Wundszám Kornélia urhölgy. Történet: Budán, a svábhegyen. II. „Domestikenstriche.” Posse mit Gesang in einem Akte von Anton Bittner. Personen: Sebastian Strobel, Hausherr Herr Ludwig Tomtsányi. Netti, Wirthschafterin bei Strobel, Frl. Fanni Jordán. Michel, Bedienter bei Strobel, H. Róbert Bokor. Herr von Wachtel, H. Josef Angermann. Eusebia, seine Tochter, Frl. Gisella Kaspar. Knakerl, H. Josef Fernbach, Sterzl, H. Alexander Benkó, Parteien bei Strobel. Az előadást a tüzoltói zenekar közreműködése mellett tánc követi. Felülízetések a jótékonycéllrai tekintetből köszönettel fogadtatnak. A rendezőség.

Tanfolyam a lokomobil és eséplőgép kezelők számára. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által a budapesti állami középipartanodában a lokomobil és eséplőgép kezelők számára rendezett harmadik tanfolyam a jövő 1884. évi január hó 14-ik napján fog megnyitást és április hó végéig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (lokomobil) és a különböző eséplőgépek szerkezete és kezelése fog tanítatni. Tanulóknak felvételnek a 20-ik életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai; továbbá géptulajdonosok, okleveles gazdák, valamint oly gazdák is, a kik a természetani tudományokból annyi ismerettel bírnak, hogy a tanfolyamot kellő sikerrel halgathatják. — A földbirtokosoknál és uradalmakban alkalmazott azon kovácsok és géplakatosok, általában azok, — a kik már lokomobil és eséplőgép mellett foglalkoztak — előnyben részesülnek. A belépőkötői kívánatuk az erkölcsi bizonyítvány és az, hogy írni s olvasni tudjanak. A beiratások az intézet helyiségében (VIII. bodzata-utca 28. sz.) f. évi december hó 23-ik napján kezdődnek s jövő évi jan 14-ik napjáig a köznapiokon este 6 órától 8-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 8 órától 12-ig tartanak. Vidékiek a tanfolyam megkezdésének napjáig beiratás végett levélben is jelentkezhetnek. Az állami középipartanoda igazgatósága.

Raffai Pal 2710 fitra becsült ingatlanaira az árverés 1884. január hó 17-én O-Kanizsa (Zentán) tartatik.

Irodalom.

Nincs tán általánosabb panasz, mint az, mit a szülők, nevelők s mindazok évenként karácson elött emelnek, kik gyermekeiknek kedélyképző ajándékok akarnak nyújtani. Olvasóink közt is alig lesznek, kik ily alkalmaknál zavarba ne jönnének az iránt, mit adjanak szeretteiknek. Ennek tulajdonítható, ha hazánkban maig is a karácsoni gyermek ajándékok legnagyobb részét játékszerek képezik, miyeneknek a gyermek ma örül, hogy holnap közönyösen eldobja s melyek kedélyére minden üdvös hatás nélkül maradnak. És ez baj! Mert nem szenvedhet kétséget, hogy ezeknél sokkal alkalmasabbak az ifjúsági iratok, mik mulattatva oktatnak, melyek olvasásánál érdekesülve tanulja meg a gyermek a könyveket szeretni. Pedig ez magában nagy előny, ha meggondoljuk, hogy gyermekeink az iskolában meg mindig sokat tanulnak, hogy később sokat felejtessenek. Tankönyveink nem kis része még mindig olyan, hogy nem csak nem keiteneik érdeket, de olykor megölők a gyermekben az olvasási kedvet, holott ez oly üdvös irodalmunkra és társadalmi művelődésünkre egyaránt. Mily mindennapi hazánkban a panasz, hogy közönségünk nem vesz könyvet, hogy közönséggel viseltetik a legkiválóbb irodalmi termékek iránt, natalságunk közt találunk akárhányat, kik könyvet soha sem olvasnak, csupán azok rövidbe bírlatait a lapokban. Ámde elég nekik, hogy társaságban irodalmi tájékozottságot fitogtassanak, pálcát törjenek irók s könyveik felett, szajkó módra utáncsevegve egyesek nézeteit, véleményét. Pedig ennek nem legutolsó sorban magunk vagyunk okai, mért nem tanítottuk meg őket jobban érdeklődni? De messze vezetne erről még többet mondani. A baj meg van, orvoslása tán első sorban gyermekirodalmunk emelése által eszközölhető. Felismerte ezt a bold. Eötvös József, midőn évek előtt az ifjúsági könyvtár kiadását pártolá. Azonban azóta vele együtt mondhatni elszenvedt az is anélkül, hogy más vállalat lépett volna nyomába s meglevő pár gyermekkönyvünk még nem tesz irodalmat, de különösen nem ajándék irodalmat, mert épen nem olcsó árak s meglehetősen pongyola ruhájuk alig teszi őket alkalmasá ünnepi ajándéknak tetszetősb körökben (legyen bár tartalmuk jó) és így ezek még mindig más tárgyat keresnek e célra, ha nem akarnak nyulni a külföld hason termékeihez Nagy nyereségnek mondható tehát, ha a Tettey fele kiadóhivatal, mely 3 év előtt kiadta az azóta gyermekeinknél nagykedvelt. „Csudavilág” című regényét, ismét egy új gyermekkönyvet hoz a piacra, mely ennek méltó párja s a mely kétségtelenül ép oly kedves lesz, a milyen ma már a Csudavilág, melyet ott találunk minden magyar család gyermekszobájában. E második könyv,

mely ugyanoly szép kiállításban, 4 szines képpel és 7 tametszetű illusztrációval megjelent: „Ezeregy éj Napkeleti regék gyöngyei” átdolgozva ugy, a mint annak a magyar gyermekvilág részére átdolgozva lennie kell. A kelet ragyogó mesevilága, mely oly megkapó fantáziával tárja olvasója elé a búveső tarka látványosságát, mégis mély tanuságnak folytonos kuforrása, melyből a nyugot írói mindenha busásan merítettek. E gazdag kincset föltárni gyermekeink előtt hálás feladat volt a szerző Kardos Pálnak, ki már Csudavilágával mutatta meg, hogy el tudja találni mi, hogyan és mennyiben való a gyermeknek, hogy mulatva ismerje meg az igazságot, a tanulságot. Mi csak szerencsét kívánunk a kiadónak, hogy közrebozsájtotta Kardos Pál „Ezer egy éj”-et elnevezve azt a „Arany Könyvtár” második kötetének, mert csakugyan Arany könyvtárnak lesz nevezhető az a vállalat, mely oly könyveket foglal magában, minők a Csudavilág és az Ezeregyéj. A könyv diszes kötésben aránylag olcsó. Ára 2 frt. Kapható Tettey Nándornál Budapesten.

Bács-Bodrogh megye községi és körjegyzői egyletének az országos központi egylet albizot sága által az 1871. évi XVIII. t. c. módosítása tárgyában feltett kérdésekre adott feleletei.

(Vége.)

Ad XXXI. Az 1871. XVIII. t. c. 131. §-a szerint a község a mennyiben a jótékony intézetek segélye és egyesek könyörömdánya a község szegényeinek ellátására elegendő nem volna — a helyi viszonyokhoz képest gondoskodni tartozik arról, hogy a községben illetékes mindazon szegények, kik magukat községély nélkül fenntartani egyáltalában nem képesek, elláttassanak. Ha ezen ellátás csak a községi lakosok, rendkívüli súlyos terhelhetésével eszközölhető: a község kivételesen a törvényhatóságnak, s ha ez sem bírja, az államnak segélyét veheti igénybe.

A törvénynek azon szakasza szerfelett hiányosan van szerkesztve, mert hiányzik annak meghatározása, hogy mely esetben tekintendő a község helyzete olyanának, a midőn lakosaira nézve a szegények ellátása rendkívül súlyos terhelhetéssel jár? Mulhatlanul szükséges volna tehát, hogy a törvény világosan jelölje ki azt a határt, melyen túl a község ezen humanitárius kötelezettsége megszűnővén, a segélyezés akár a törvényhatóság, akár az állammal szembe jogosan követelhető.

Mert ezen határ kijelölése nélkül megeshetik az, hogy a község kénytelen lenne a községi pótlékok egyéb vagyon hiányában 100%-okra is felelni, a mi bizonyára a lakosság rendkívüli súlyos megterhelésével járna, — anélkül, hogy akár a törvényhatóság, akár az állam kormánya törvény által kötelezve érezné magát ezen megterhelést súlyosnak elismerni, és a község baján segíteni.

Az 1871. XVIII. t. c. 131. §-a ugyan nem jelöli meg pontosan körülírva azon határt, melyen túl a szegények ellátásából eredő költségek a községre nézve megszűnnek, de az eddigi tapasztalatok igazolták, hogy a magas kormány, midőn segélye igénybe vétetett, mindig a kellő méltányossággal járt el. Mindazonáltal ha lehetséges, ugy a kellő határ megjelölését törvényileg kimondandónak tartjuk.

Ad XXXII. Az 1876. V. t. c. 45. §-a intézkedik ugyan arról, hogy ha rendezett tanácsu város nagy községgé, nagy község kis községgé akar átalakulni, vagy pedig valamely község eddigi önállóságával felhagyva, más szomszédos községhez kíván csatlakozni, vagy ezzel egyesülni, vagy ha végre a pusztából lett község ismét mint pusztá akar valamely községhez közigazgatásilag csatlakozni, de arról, hogy ily esetben a megszűnt községben a törvény értelmében holtiglan választott községi jegyzővel mi történjék? nem intézkedik, ami a törvény által garantizott feltételekkel szemben, súlyos baj, melynek megszüntetése vagy legalább méltányos enyhítése méltán követelhető.

Kérdés tehát: hogy a jog és méltányosság alapján, miként kárpótoltassék az a holtig tartó kenyérre megválasztott jegyző azon esetben, midőn az a nagy község, melybe megválasztott megszűnik?

Tekintve, hogy oly esetekben, midőn valamely nagyközség kis községgé alakul, teszi azt kizárólag saját érdekéből és helyzetének előnyösítéséből, s tekintve, hogy ez által igen sok terhek viselésétől menekül, ugy hogy a változott viszonyok közötti szükséges közigazgatási kiadásait mellett volt jegyzőjét megillető nyugdíj összegét minden különös megterhelés nélkül annak bekövetkezendő haláláig vagy netán újabb alkalmaztatásáig elviselheti, — ily esetekben tehát az illető községi jegyzőt az azon megyében létező nyugdíj szabályok értelmében és annak mértéke szerint, de az illeto kis községgé átalakult községi pénztár terhére nyugdíjazandónak tartjuk.

A fentebb felsoroltakban törekedtünk, a községi törvény hiányait feltűntető albizottsági kérdésekre a feleleteket megadni, s tisztelettel kérjük az országos központi egyletet, hogy a mennyiben fejtegetéseinket, a gyakorlatban tapasztalt hiányok orvoslására alkalmasnak találja, azt a kormányhoz benyújtandó emlékirat szerkesztésénél kellő figyelemre méltatni szíveskedjék.

Gákován, 1883. évi augusztus hó 10-én.

Bádimetzy Ezer: s. k.,
egyleti főjegyző.

Milassevits Antal s. k.,
egyleti elnök

Hullámok.

Vegyes művek. Irta Csopor Gyula. Ó-Becse, 1883. Lóvy Lajos nyomdája.

Az első könyv, mely az ó-becsei nyomdából kikerült, még pedig igen csinos kiállításban. Ajánlva van méltóságos Paresetich Félixné szül. Majoros Klára urhölgynek, a szerző mély hálája és tisztelete jeléül. Szerzője pedig Csopor Gyula, Bácsmegeye egyik legismertebb, legkedveltebb egyénisége.

A ki az előfizetési felhívást olvasta, örülhetett, hogy e kedves embere szellemi terményeinek birtokába juthat, s örömmel láthatta a szerző nemes szívű keménységét, mellyel műveinek nem tulajdonít valami

nagy fontosságot: csak baráti emlékül szánja azokat! De e baráti emlék kedves és becses a sok jó barátunk.

Mint Bácsmegeye hálás fia, még csak nem is hirdette művei kiadását anyamegyéje határain túl. Tudtommal egy fővárosi lapban sem történt róla említés. A fővárosi írók ugyanis csak kicsinyítő mosollyal szoktak a vidéken lakó írók felől szólni. Igaz, hogy ők az ex professzó írók; igaz, hogy nekik több módjuk van írói képességük kifejezésére; de éppen azért kellene méltányosabbnak lenniük a vidéken működő írók iránt, kik kedvezőtlenebb körülmények közt szolgálnak az irodalmat tehetségeikhez képest.

Ezt azonban csak melleleg emlitem. Csupor 159 lapnyi könyvecskéje 15 költeményt, egy vig, egy szomorú elbeszélést és egy vigjátékot tartalmaz. Tizenöt költemény nem sok, de ha igaz érzelmeket, nemes eszméket zengenek megfelelő formában, szerzőjük nevét becsülésre méltóvá teszik.

Csupor 15 költeménye pedig ilyen; anyja emléke, szívének átértett fájdalmai, csalódásai, veszteségei, csöndes lemondása, azon kevés öröm méltatása, melyet egy-két hű szív ragaszkodása nyújt keblének, hazafias érzelem, multja romjai felett felmosolygó reménye képezik dalai tárgyait, melyekről nemes egyszerűséggel s igazán szívhez szóló közvetlenséggel énekel. Formái egy-két gyarlóság leszámításával annyira csiszoltak, annyira kerekdedek, hogy valóban csodálni lehet, ily kevés vers írása mellett miképpen sajátíthatott el ennyi ügyességet?

De lássuk egy-két költeményét részletesen. Utón című költeményében hintója párnáin ringatózva utaz illatos mezőkön; a természet nyugovóban, távolról pásztortüzek lobognak. Elképzeli, hogy a pásztortüzt körül örvendő pásztor család költi el vacsoráját, vagy hogy talán szerelmes legény gondol kedvesére.

Milyen jó volna nekem is ott
Mily szépen ég, lángol a tűz!
De engemet a nyugalomtól
Sorsom mindig messzebbre űz.
Számomra nincs sehol család.
Hintóm! robojva menj tovább!

En hűtlen kedvesemmel többé
Nem is találkozom soha.
Ábrándokért ne lelkesüljünk,
Ha sorsunk már oly mostoha.
Vegyük kezéből, a mit ad . .
Hintóm, roboj, roboj tovább!

A hűtlen nő, ki életét tönkre tette, többször előjön dalaiban, fájdalmas borongással, de minden túlzó keserűség, vagy kifakadó átkozódás nélkül. Van költészetében bizonyos férfias megnyugvás, bizonyos kevéssel megelégedő önértzet:

Most hála Isten! megint szegény lettem,
Hanem mit itt láttok az mind — enyém.
Oh nincs is édesebb, mintha független
Élhet az ember saját kenyerén.

„Hattyúdalom” című költeménye kedves szép elegia, melyben mosolygó színekkel rajzolja ifjú kora ábrándjait, remélt dicsőségét, boldog sejtelméit, s átértesztésére:

Nincs mit megénekelni többé,
Amim volt, mind, mind elveszett!
Oh s nem adhatja senki vissza
Az elpazarlott életet!
Nem lesz szeplőtlen tiszta az ajk,
A mely hamisan esküvék
Szent érzéssel összeforrasztva,
A sok eltépett kötelék.
Azok sem térnek vissza hozzám —
A túlvilágon boldogok —
Kiknek sírján annyit zokogtam,
Kiket feledni nem tudok.

„Petőfi, Tóth Kálmán emlékezete” az ódai hangot megközelítve, habár alkalomra készültek, méltók a két nagy költő emlékéhez, s tanúsítják, hogy behatott műveik szívébe. — Kórágyon és Tavaszkor című két utolsó költeményében a 13 versen átvonuló fájdalmas borongást enyhe remény, üdülés váltja fel s az ember azon óhajjal válik meg a költeményektől: vajha teljesülne a legutolsó vers refrainje:

Oh én fogok dalolni még!

A vig elbeszélés címe: Három egymásután. Egy ábrándos ifjunak szerelmes dolgában háromszori felsülését rajzolja, kedélyesen enyeltető humorral, mely folytonos mosolyt varázsol az olvasó ajkaira. Kántor Pali története kedves elbeszélés, vonzó, megható idylli rajzokkal. Kántor Pali árva fiú és segéd a botrafalvi öreg kántor mellett. Gyógyörü hangjával husvét ünnepén elragadja az egész községet. Gyöngéd viszony fejlődik köztük és Nagy Péter harangozó Juliska nevű leánya közt. Az öreg kántor halála után az a reményük, hogy Pali megválasztják utódául s ez nőül veszi Juliskát. Azonban nagyszájú kortések eltántorítják a népet, Pali megbukik, s midőn Juliska a toronyból erről értesül, elméjében megháborodva, meghúzza magára a lélekharangot és aláhull a magasból. Kántor Pali összeesik Juliskája összezúzott keble fölött, majd súlyos betegségbe esvén, amint kissé fellábad, halottak estéjén kivánszorog Juliska sírjára, hol másnap halva találják. A népeletből vett alakok és jelenetek hű rajza vonzó leírásával kedves olvasmányt tesz ezen elbeszélést.

Az öngyilkosok című egy felvonásos vigjátékot Ó-Becsén elő is adták a műkedvelők, még pedig Bercik Árpád egy ismert vigjátéka után, mely ezt megelőzőleg unalmasnak tetszett a közönség előtt. Szegfűné asszonyom, a fondor anyós, megjelenvén Pemeté László kisvárosi ügyvéd családjánál, mint vejenél, közte és neje Ilka közt sok lélekhaborút okoz; melynek az ügyvéd Csallán orvos tanácsa folytán az az akar véget vetni, hogy öngyilkosságot színel; azonban az ügyvéd irtoka ezt elárulja a szobalánynak, ez felfűdözi az urnóknak, kik viszont azzal készülnek visszatörölni a cselt, hogy Ilka meg színel megmérgezi magát. Mindkét borzasztó eseményt végbe megy oly ügyesen, hogy maguk a színő öngyilkosok is igaznak tartják, miből hatásos jelenet fejlődik, mely a házasság örömteljes kibékülésével s az anyós megszégyenülésével és távozásával végződik. Életől vett alakok,

elmés párbeszéd, ötletek, végig érdeklődést keltenek.

Ime a kötet tartalma. A könyv nem annyi, a mennyire Csupor tehetsége képes, mégis annyi, a mennyivel több figyelmet érdemel, mint a milyent a szerző szerényen igényelt, előfizetésre felhívásában. Kedves baráti emlék, mely alkalmas megszerezni számára azok barátságát a kik őt csak a könyvből fogják megismerni. Csak sajnálni lehet, hogy ily képességű embernek, az élet több alkalmas teret nem nyújtott tehetsége mennél tökéletesebb kifejezésére.

A könyv ára 1 frt; Kapható a szerzőnél Ó-Becsén.

Szilik József.

Az apa-örömökből.

I.

„Jár a baba” . . .

Tördelt kacaj ébreszt,
Vig reggeli áldás . . .
Most kezd kicsinyem,
Most a földön-járást.
Gagyogását hallom,
Csak alig imetten . . .
Itt, itt, itt lebeg már,
Kitáru előttem
Két kis rózsaszín kar —
Patyolatba, félig:
Páros induló szárny
A hogy útra nyílik . . .
Káprázó szememről
Leriad az álom:
Elkapom ijedten —
Nehogy még elszálljon!

II.

A kis cipő.

Elvitte anyja messzire;
Szobáink némák, üresek . . .
Bölcsője — puha fészékben,
Csak egy kis-kis cipőt lelek.

Oh szívem! Senkitől se tarts,
Verj gyorsabban, nincs itt tanúd . . .
Szólintgatom, szorongatom
Ezt a kis — szóvalan sarut.

S az édes érzés szent becsét
Szívem félelme növeli;
Milyen nagy bánat lenne: ezt
Ereklényképen őrzeni.

III.

Kié? . . .

Csak apja, anyja érti meg,
Hogy a mit ő gagyog, cseveg:
Panasz-e, ohajtás-é?
Ah, most csak a miénk, csupán
Mienk és — senki másé.

Kozma László.

NYILTTÉR.)

Bulkesz, 1883. évi december hó 13-án.

A „Bácska” 81-ik számában Bartsch János helybeli tanító cikkére van szerencsém alábbiakban felelni. Az általam e lapban, — Krámer Jakab Bulkesz

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

köztség felfüggesztett jegyzőjére vonatkozólag — közét tett hír a valóságnak tökéletesen megfelel, miként az a „Telecska” című kulai lapban szintén olvasható s mint az külömben az e tettet megítélni illetékes bíróság bölcs ítélete szerint be fog bizonyulni, mely ítéletnek e lapban közététele iránt a kellő intézkedést annak idején megteendőm.

Ily ember dukál, hogy hozzá hasonló barátjának védelmére keljen.

Stebler Lajos.

135 csúzos és köszvényes betegen

tétett kísérlet a budapesti Rókus kórházban a

„REPARATOR”-ral

kik közül 9 javult és 126 teljesen gyógyult.

Voltak ezek között olyanok is, kik megelőzőleg a kórodában már minden más gyógyszerrel eredménytelenül kezeltettek.

A „Reparator” kapható gyógyszerárakban, ki üveg 50 kr., nagy üveg 1 frt. Magyarországi főraktár: Budapesten Kalvintér a „Magyar Korona” gyógyszerárban.

Zomborban kapható Gallé E., Szabadkán Joó K. urak gyógyszerárban.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

6722. szám.

1883.

HIRDETMÉNY.

Zombor szab. kir. város gazdasági küldött-sége által ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi szolgazemélyzet és rendőrök részére szükséges 2646 frt 10 krral előirányzott ruhaneműek és szerelvények beszerzése iránt az árlejtés f. évi december hó 23-án délelőtt 10 órakor a városház kistermében fog megtartatni.

A feltételek és minták a városi számvevő-ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1883. évi december 15 én.

2-1

VUKICSEVITS PÉTER,

tanácsnok.

Apatinban egy 5 szoba, 2 konyha, 4 éléskamara, 3 elkülönített köldök padozattal ellátott padlás, egy tágas pince, egy tehén istálló, egy kocsi félszer és szivattyú kút; 400 öl tágas udvar és 750 öles gyümölcsös kert és szállóval ellátott, Schmausz Ferenc tulajdonát képező lakház, szabad kézből bérbe kiadandó egy vagy több évre. — Bérbe venni kívánók hozzám vagy dr. Schmausz Antal köz- és váltó-ügyvéd urhoz Apatinba fordulhatnak.

Schmausz Ferenc

jegyző Torzsán.

3-1

A közelgő karácson- és újévi-ünnepekre

a helybeli és vidéki közönségnek ajánlom
nagy választékú
GYERMEK-JÁTÉKSZEREIMET,
ugy minden néven nevezendő
könyvárús-cikkeimet,
a legpontosabb szolgálat mellett és legjutányosabb áron.
KARAKASEVIĆ MILIVOJ,
könyvkereskedő
a városháza átellenében.

8-4

Hirdetmény.

Az alóljegyzett igazgatóság a takarékpénztári választmánynak folyó december hó 9-én hozott határozata alapján ezennel közhírré teszi, hogy a Zombori Takarékpénztárnál

1884-ik évi január hó 1-től

kezdve a következő kamatleszállítások fognak alkalmaztatni:

Az eddigi 6%-os betételek után ezentúl csak 5% kamatok és a kamatadó, levonás nélkül fog fizettetni;

Az 5000 frtot meghaladó olyan betételek után, a melyek az utolsó betétel napjától számított hat hó letelte előtt részben vagy egészben kivételnek, csak 4% kamatok és a kamatadó fog fizettetni.

A többi 5% kamatozás iránti eddigi betételek változatlanul meghagyatnak.

Erről a t. c. betevők az alapszabályok 60. §-a értelmében azon hozzáadással értesítettnek: hogy szabadságukban állandó, a kamatleszállítás alá eső betételeiket, és pedig 2000 frtig felmondás nélkül, a 2000 frtot meghaladó összegeket pedig 8 napi előleges bejelentés után **1884-ik évi január hó második felében** pénztárunknál felvehetni.

Továbbá az ingatlanokra adandó új kölcsönök, a váltóüzletek és az értékpapírokra adandó előlegek utáni eddigi **7½% kamatok és díjak évi 7%-ra** leszállítatnak; és végre

1000 frttól kezdve új kölcsönök 20 év alatti egyenlő részletekbeni törlesztés (annuitások) eránt olykép adatnak, hogy ezen új kölcsönök után **kamat és üzletdíj fejében évenként összesen csak 6½%** tőketörlesztés fejében pedig évenként 2½% leend fizetendő.

Zombor, 1883. évi december hó 11-én.

3-2

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága Barthal József.

Házeladás.

Zomborban, a csendes-utcában, közel a takarékpénztárhoz fekvő 131. számú ház szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad

Czinkler Gyula.

Szép karácsonfák

1-2 méter magasságban
olcsó áron kaphatók
SKOPÁLL BÉLA

műkertésznél, Árpád-utca 28. szám. 2-2

Árverési hirdetmény.

Turia község előljárása részéről közhírré tétetik, hogy ezen község határában 8712 hold területen a vadászati jog — 1883. évi XX. t. c. 2. és 3. §§. figyelembe vételével — 1884. évi január 1-től bezárólag 1889. évi december hó 31-éig terjedő hat évi időtartamra **f. évi december hó 23-án d. u. 3 órakor** Turia község házában megtartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. Az árverési feltételek alólírott község előljárásnál megtekinthetők.

Turián, 1883. évi december hó 2-án.

Stjoković Vazul,

jegyző.

3-3

Gajnovits,

biró.

2106 1883.

Nemes-Militics községétől

HIRDETMÉNY.

Nemes-Militics község előljárása részéről ezen közhírré tétetik, hogy az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében az említett törvény 2. §-a alá nem tartozó földbirtokosok és a község tulajdonát képező határ területében gyakorolható vadászati jog hat egymásután következő évekre, u. m. 1884. évi január hó 1-5 napjától 1889. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra, **f. évi december hó 27-én delután 3 órakor** Nemes-Militics község házában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek az alulírt község előljárásnál, illetve a jegyzői hivatalnál mindenkor megtekinthetők.

Kelt Nemes-Militicsen, 1883. évi december hó 12-én.

Kaich József,

jegyző.

Ivankovich Fülöp,

kapitány.

GRÜN WALD I.

divatcikk, norinbergi, rövidárúk és fehérnemű kereskedése

ZOMBORBAN

a „Szent Háromság téren“ (a rom. kath. templom épületében.)

12-9

Ajánlja gazdag raktárát selyem, atlasz, bársony és divat-szalagok, csipkék, fodrok, crepinek, dudorok és díszítések. Női- és férfi szabóknak való mindennemű készítmények, valamint a legnagyobb választékú férfi- és női-fehérneműek, ingek, cor-játékneműek s belésszövetek.

1 drb nap- és esernyő a legdivatosabb kiállításban	1.20-5.40	1 drb angol tollkés szaru, gyöngyház és teknőbeka nyéllal	25-1.30	1 chiffon kötő, Moire és Lüster, gazdag himzésekkel	40-1.80	1 rőf vagy 78 cntm. cérna vagy vászon betétek	10-45
6 drb kávéskanal (mindig fehér)	55	1 drb jegyzőkönyv	8-45	1 salon nyakkendő urak részére	15	1 rőf vagy 78 cntm. legjobb mosható csipke, quipir v bretonnes	5-24
1 drb tejmerítő	45	1 drb pénzes erszény, szarvas vagy bagaria bőr	20-1.10	6 drb félvászon zsebkendő színezett szélekkel	60	1 rőf vagy 78 cntm. legfinomabb selyem v. spanyol blondcsipke	5-75
1 drb levesmerítő	80-1.15	1 drb pénzes erszény nők számára bársony vagy gyöngyház	60-1.50	1 nyakravaló urak vagy nők számára, atlasz, selyem, rips, moll vagy satain	15-90	1 rőf vagy 78 cntm. fátyol vagy függöny szövet	30-75
1 drb igen tartós fogkefe	12	1 drb 25 és 50 képre való album	85-3.80			1 rőf v. 78 cm chiffon v. vászon	16-27
1 drb fej- vagy ruhakefe	40-1.20	1 drb cukor doboz, diófa vagy porcellán	85-1.60			1 rőf vagy 78 cntm. sirding, szürke vagy fekete	16
1 drb bontó- vagy sűrűfésű (valódi kautsuk)	15	1 drb szemüveg, szaru, acél- és ujezűst kerettel	40-1.15			1 rőf vagy 78 cntm. musselin, fehér vagy fekete	16
1 drb bontó- vagy sűrűfésű (szaru- vagy elefántcsont)	25-85	1 drb kézi- vagy utazó bőrönd	1.60-3.20			1 fél vég organtin	30
1 drb hajtartófésű minden fazonb.	20-40	1 pár nadrágtartó	18-65			1 tucat divatos gomb, bronz, selyem, acél, szaru, üveg, gyöngyház stb	5-60
1 drb hajtartófésű (valódi teknőbeka) 1 gramm	10	1 gyermekszoptató üveg	45			1 csomag pamut ala Pottendorf 8 vagy 16 matring	80
1 drb fésű gyermekek számára	6	1 óralánc, acél, bronz és selyem	10-40			1 csomag 500 gram négyréti legfinomabb gyöngy-kötő pamut	1.50
1 drb fésű gyermekek számára (elpusztíthatlan, legújabb)	25					1 gombolyag színes és fehér	10, 15, 30
1 drb legfinomabb glicerín vagy moschus-szappan	10					25 drb valódi angol varrótü	5
1 kis üveg parfüm (Ess Bouquett vagy Reseda)	30-65					1 derékfűző, Pancer-Mieder, bárhol is 1.50, nálam csak	1 frt
1 rizspor (zacskókban is)	20-50					1 derékfűző, satain v. drill övvel	1.50-3.20
1 pár harisnyakötő acél- vagy bronz kapsokkal	10					1 tekercs gépcérna 200 rőf	6
1 pár harisnyakötő gyermekek számára	6					1 horgolt cérna gyermek fejkötő	12-35
1 kulcstartó	15					1 horgolt gyermek szoknyaécska	35-90
1 grt. ing-4 kézelő gomb bronz, acél, gyöngyház stb.	5-65					1 pique gyermek párti	12-20
12 drb gallérgomb	4						